

نگاهی بر تاریخچه مبلمان شهری در ایران و جهان

روح الله صالح پور

کارشناسی ارشد علوم سیاسی گرایش مطالعات منطقه ای، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا

چکیده

مبلمان شهری به عنوان یکی از اجزای حیاتی در طراحی فضاهای عمومی، نقش بسزایی در شکل‌دهی به زندگی شهری و تعاملات اجتماعی ایفا می‌کند. این مقاله به بررسی تاریخچه مبلمان شهری در ایران و جهان پرداخته است. نتایج نشان داد از دوران باستان تا عصر مدرن، مبلمان شهری همواره تحت تأثیر تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی قرار داشته است. در ایران نیز از باغ‌های تاریخی و میدان‌های مرکزی گرفته تا طراحی‌های مدرن، تحولاتی ایجاد شده است. تاریخچه مبلمان شهری در ایران و جهان نشان می‌دهد که این عناصر نه تنها به زیبایی فضاهای عمومی کمک می‌کنند، بلکه به عنوان ابزارهایی برای ارتقاء کیفیت زندگی، تقویت هویت محلی و تسهیل تعاملات اجتماعی عمل می‌کنند. با توجه به تحولات سریع شهری و نیازهای متغیر جامعه، طراحی مبلمان شهری باید به گونه‌ای انجام شود که پاسخگوی نیازهای شهروندان باشد و به بهبود کیفیت فضاهای عمومی کمک کند.

واژه‌های کلیدی: مبلمان شهری، شهر، شهرداری، ایران، جهان

مقدمه

مبلمان شهری به عنوان یکی از عناصر کلیدی در طراحی و شکل‌دهی به فضاهای عمومی، نقش بسزایی در ارتقاء کیفیت زندگی شهری و تعاملات اجتماعی ایفا می‌کند. تاریخچه مبلمان شهری به دوران باستان برمی‌گردد، زمانی که انسان‌ها برای راحتی و آسایش خود در فضاهای عمومی اقدام به طراحی و ساخت عناصر مختلفی مانند نیمکت‌ها، فواره‌ها و نورپردازی‌ها کردند. این عناصر نه تنها به زیبایی فضاهای شهری کمک کردند، بلکه به عنوان مکان‌هایی برای استراحت، ملاقات و تعامل اجتماعی نیز عمل کردند. در ایران، مبلمان شهری از دیرباز تحت تأثیر فرهنگ و تاریخ غنی این سرزمین قرار داشته است. از باغ‌های تاریخی و میدان‌های مرکزی شهرها گرفته تا طراحی‌های مدرن در فضاهای عمومی معاصر، همواره شاهد تحولاتی در این زمینه بوده‌ایم. در این راستا، بررسی تاریخچه مبلمان شهری در ایران و جهان می‌تواند به ما کمک کند تا درک بهتری از روندهای طراحی و تأثیرات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی این عناصر بر زندگی شهری پیدا کنیم. در سطح جهانی، مبلمان شهری به عنوان یک ابزار مهم در برنامه‌ریزی شهری و طراحی فضاهای عمومی شناخته می‌شود. شهرهای بزرگ و کوچک در سراسر جهان با استفاده از مبلمان شهری مناسب، تلاش می‌کنند تا فضاهایی جذاب و کارآمد برای ساکنان و بازدیدکنندگان خود ایجاد کنند. از نیمکت‌های مدرن و چراغ‌های خیابانی گرفته تا سازه‌های هنری و فضاهای سبز، همه این عناصر به بهبود کیفیت زندگی شهری و ارتقاء هویت محلی کمک می‌کنند. لذا در این مقاله به بررسی تاریخچه مبلمان شهری در ایران و جهان پرداخته می‌شود.

تاریخچه مبلمان شهری در جهان

تاریخ تحول مبلمان شهری با تاریخ شهر و خیابان آمیخته است. تاریخی که تفکیک ناپذیر بوده، مروری را بر شهر و شهرسازی اجتناب ناپذیر می‌نماید. از پیدایش نخستین تمدن‌ها تا ظهور نوشهرهای پیشرفته معاصر، این امر مصداق دارد. بررسی مسیر تحول شهر و خیابان در دوران‌های مختلف و اعصار متفاوت به واسطه انقلاب صنعتی به دو دوره، پیش از انقلاب صنعتی و پس از آن تقسیم می‌شود.

پیش از انقلاب صنعتی

در عهد قدیم در شهرهای بزرگ یونان و روم، فضاهای عمومی قبل از چیز، مکانی برای نمایش قدرت حکومت بودند و علاوه بر ویژگی کاربردی، تقریباً همیشه بعدی تزئینی هم داشته‌اند. شهر و خیابان به تدریج از بناهای یادبود و زیبا انباشته و داخل محدوده شهر با کاشت درخت آراسته شد. لبه پشت بام‌ها و بالکن‌ها به گیاهان سبز مزین می‌گشت و استفاده از نمیکت و تجهیزات مخصوص فضای آزاد و ساخت و نصب کتیبه، سنگ لوح و مجسمه افراد زنده و یا مرده گسترش یافت. (مرتضایی، ۱۳۸۶) تجهیزات شهری، به شکلی پیش از آن در یونان دیده می‌شد. با سرعت زیاد و ابعاد بزرگ‌تر در شهرهای رومی گسترش یافت. حدوده ۴۵۰ سال پیش از میلاد مسیح، در قوانین رومی، عرض معابر اصلی ۲۰۹ متر تعیین شد تا خانه‌ها بتوانند در طبقات فوقانی دارای بالکن باشند. تعیین گونه‌های مختلف معابر و راه‌ها از همان زمان متداول شد. (موره و دیگران، ۱۳۷۳)

مرخی لبنانی در سال ۳۶۰ بعد از میلاد در انتاکیه از شهرهای رم باستان از دالان‌هایی سرپوشیده‌ای نام برده و گفته است که روشنایی این دالان‌ها در شب به وسیله یک سیستم روشنایی عمومی تعیین می‌شد و تا ۲۵ کیلومتری در شهر گسترش داشتند. در زمان امپراطوری روم، خیابان‌های شهر با قطعات سنگی چند ضلعی از جنس چخماق فرش شده بودند و میدان

ها، سنگفرش تراورتن و خیابان های عریض تر، پیاده رو داشتند. در این خیابان ها و میدان ها دیگر تیرک هایی به چشم می خورد که اغلب دارای نوشته بودند. این تیرک ها به افتخار شاهان و خدایان برپا می شدند یا برای معرفی نام منطقه و محله ای به کار می رفتند که در آن ناحیه قرار داشتند و گاهی هم به عنوان تابلوی علامت به کار رفته و فاصله را نشان می دادند. در خیابان های روم، تعداد زیادی آبنا به چشم می خورد، در قرن چهاردهم اکثر شهرهای مهم فرانسه سنگفرش شدند. استفاده از پرچم به دلیل نبود شماره گذاری و نام گذاری خیابان ها در شهرهای قرون وسطی از رشد چشم گیری برخوردار شد. با آغاز رنسانس و به ویژه بعد از سال ۱۶۰۰ میلادی در شهرها، استقرار نظمی آباد و مجلل به سبک شهرهای ایتالیایی مشاهده شد. این تغییرات بیشتر در محله های اعیانی انجام شد فضاهای شهری به همان شکل باقی ماند. در قرن هفدهم فضاهایی مخصوص مردم که اساسا از کوچه باغ و باغ های عمومی تشکیل می شدند، به وجود آمدند. مسئله روشنایی خیابان ها هم پیشرفت قابل توجهی داشت (موره و دیگران، ۱۳۷۳)

انقلاب صنعتی و پس از آن

انقلاب صنعتی به همراه پیامدهایش در نیمه دوم قرن ۱۸ و نیمه اول قرن ۱۹، چهره زندگی مردم را به ویژه در انگلستان دچار تحول کرد و افزایش تولید ماشینی، اختراع ماشین بخار، توسعه کشاورزی، رشد کارخانه ها، گسترش صنعت نساجی، دگرگونی های سیاسی و زندگی شهری، اصلاحات سیاسی در نظام اجتماعی و سیاسی جوامع، پیامدهای پر شتاب این تحول بودند. در گذر این برهه تاریخی هر عنصری تأثیری را به خود پذیرفت. در قرن نوزدهم، به ویژه هنگام فرمانروایی ناپلئون سوم در فرانسه پارک عمومی در محیط شهری قرار گرفت. انواع تسهیلات و تجهیزات شهری در این تفرجگاه ها برای عموم در نظر گرفته شده بود و استفاده از گیاهان در فضاهای شهری که نتیجه مستقیم بازسازی های شهری بود در نیمه دوم قرن نوزدهم افزایش یافت. (مرتضایی، ۱۳۷۶) در پاریس، شهردار شهر هوسمان، بر هماهنگی کفسازی خیابان ها، بدنه نماها و مبلمان شهری توجه بسیار داشت. او باغ های زیادی در پاریس ایجاد نمود که انواع تجهیزات شهری مانند کیوسک موسیقی، نیمکت و سایه بان در آن ها وجود داشت. (افشار نادری، نصیر اسلامی، ۱۳۷۵) احداث اصولی بناها نشان بارزی از توجه به کیفیت زندگی شهر شد. سیستم روشنایی نیز به طور محسوسی بهبود یافت. از سال ۱۸۵۰ میلادی، منظره شهری به وسیله تجهیزات جدیدی غنی تر شد. از جمله آن ها، ستون های موریس بودند که آگهی های تئاتر و کنسرت و... روی آن قرار می گرفت.

در نخستین سال های قرن ۲۰ مدرنیسم موجب تغییر خیابان ها و فضاها و عناصر تشکیل دهنده آن ها شد. به عنوان مثال شهرها در مقابل تجاوز وسایل نقلیه برای حفاظت پیادگان، از سیستم های حفاظتی مانند میله های فلزی و نرده های یکپارچه، کمک گرفتند. شهر امروزی می خواست، خود را مظهر نوعی نظم و منطق معرفی کند. در سال های ۱۹۶۰ میلادی با بازنگری های اصلاح گرایانه، بار دیگر خیابان ها به عنوان فضایی دلپذیر و به دور از ترافیک مطرح شد. در چنین شرایطی تجهیز بیش از پیش خیابان ها، برای استفاده مردم امری اجتناب ناپذیر می نمود. این روند با شتاب روز افزون در بیشتر شهرهای پیشرفته جهان دنبال شد و تا امروز هم ادامه دارد (لطفعلی زاده، ۱۴۰۲).

تاریخچه مبلمان شهری در ایران

در شهرسازی ایران چه در دوران قبل از اسلام و چه در دوران پس از آن عناصر شعری استفاده های متنوعی به عمل می آمد. مکتب اصفهان را در باب عناصر شعری چنین می توان توصیف نمود:

شهرسازی مکتب اصفهان، تجهیزات و تزئینات متنوعی را در سطح شهر ایجاد کرده بود. این تجهیزات و تزئینات به فضای شهری روح بخشیده و محاوره انسان را با فضای پیرامونش ممکن ساختند. این تجهیزات و تزئینات را بر حسب دسته بندی های زیر می توان طبقه بندی کرد:

- تجهیزات و تزئیناتی که جنبه ساختمانی دارند: ایوان ها، رواق ها، درگاه و...

- تجهیزات و تزئیناتی که جنبه عملکردی دارند: چراغ های روشنایی، درختان و...

- تجهیزات و تزئیناتی که جنبه نشانه و نماد دارند: مناره و...

- تجهیزات و تزئیناتی که جنبه تزئینی دارند: مجسمه و...

با توجه به نزدیکی به موضوع تحقیق، مورد دوم شرح داده می شود.

تجهیزات و تزئینات دارای جنبه کارکردی: در این گروه عناصری مانند چراغ روشنایی، درختان و... قرار می گیرند. فضاهای عمومی شهری به ویژه میدان شاه از وجود چراغ های روشنایی برای روشن کردن و تزئین فضا کاملاً بهره مند می شدند. چنانکه شاردن می نویسد: در اطراف بناهای میدان، پایه و منجیق هایی از چوب قرار داده بودند که روی آن ها از پایین تا بالا چراغ نصب کرده بودند، روی ابنیه و اطاق های اطراف میدان هم از بالا تا پایین جای چراغ ساخته شده که در جشن ها و اعیاد روی آن ها چراغ گذارده و روشن می کردند و تعداد آن ها حدود پنجاه هزار عددی بود. (اهری، ۱۳۸۰)

تعریف مبلمان شهری و انواع آن

تعاریفی که مبلمان شهری در منابع مختلف بدست آمده است به قرار زیر می باشد :

مبلمان شهری واژه ای فرانسوی است و در شهرسازی به مجموعه ااث و دکوراسیون و کلیه عناصر (تابلو ها، روشنایی، محل استراحت سرپناه، تندیس، کیوسک غذا و...) که در چشم انداز شهری وجود دارد گفته می شود. (شماعی و پور احمد، ۱۳۸۴)

مبلمان شهری از جمله عناصر سازنده فضای شهری می باشد که کمیت، کیفیت، زیبایی، راحتی، دوام و محل استقرار آن نقش اساسی در دستیابی به شهری زیبا و سالم دارد، شهری که در آن شهروندان احساس آسایش کرده حضور در این فضا را به نشستن در خانه ترجیح دهند. (زنگی آبادی و تبریزی، ۱۳۸۳)

مبلمان شهری اجزاء غیر ثابت فضاهای شهری می باشد که به عنوان عناصر مکمل در میان فضاهای ما بین ساختمان ها و بناها قرار دارند. مبلمان شهری در تعریف شخصیت عملکردی فضاها نقش مهمی دارد و در چگونگی روحیه شهر و مردم اثر زیادی می گذارد.

مبلمان شهری مجموعه ای از تجهیزات و تهسیلاتی است که کیفیت و کارایی زندگی را در محیط شهری و وظیفه آن هدایت، کنترل، امنیت ارتباط، راحتی، اطلاع رسانی، تبلیغات، تزئین، تفریح در شهر و خیابان می باشد.

مبلمان شهری ارتباط بین توسعه و محیط در برگیرنده آن را تقویت کرده و می تواند به محیط شخصیت بدهد و موجب ارتقاء جنبه های مثبت آن شود. (رحمانی، ۱۳۸۱، ۲۳)

مبلمان شهری مجموعه وسیعی از وسایل، اشیاء، دستگاه ها، نمادها و عناصری است که در فضاهای عمومی نصب می شود برای تامین راحتی و آسایش جسمی و روانی شهروندان. (شماعی و پوراحمد، ۱۳۸۴)

مجموعه اجزایی که در فضاهای شهری چیده می شوند و به استفاده عموم جهت رفع نیازهای زیست محیطی می رسند و منظر و هویت شهری را، تحت شعاع قرار می دهد، مبلمان شهری گویند. نقش اصلی مبلمان شهری در سطح خیابان ها و فضاهای شهری ایجاد مکان هایی است که زبان ناطق هویت انسان و منظر شهری مطلوب، باشد. دکتر «سید امیر منصوری» استاد دانشگاه تهران، صاحب نظر در حوزه شهرسازی و مسئول بخش معماری منظر دانشگاه تهران در این باره میگوید: «مبلمان شهری مثل هر عنصر دیگری در سیمای شهر تاثیرگذار است و باید در این حوزه با طراحی و برنامه ریزیهای دقیق، متناسب با فرهنگ و آداب و رسوم مردم حرکت کرد.

مبلمان شهری خود انواع مختلفی دارد که هر کدام، از حیطه طراحی شهری، در راستای هویت شهر و سیمای آن گام بر می دارد و آینه ای از فرهنگ شهر است، که از انواع این مبلمان می توان به صندلی ها و نیمکت ها، ایستگاه های اتوبوس، سطل های زباله، بیلبردها و تابلوهای آگهی، المان ها و نمادهای شهری و... اشاره کرد، که خصوصیات منحصر به فرد هر کدام از این مبلمان ها نیز از اهمیت خاصی برخوردار است، چرا که با طراحی درست و مناسب هر کدام از آنها با توجه به خصوصیات و نحوه مکانیابی مناسب آنها، می توانند در جهت تأمین نیاز شهروندان و القاء هویت آنها نقش مؤثری را ایفا کنند. آقای مصطفی ماجدی در مقاله ای در رابطه با مبلمان شهری چنین می گوید: اجزای مبلمان شهری، دو ویژگی اساسی دارند: کارکردی بودن و زیبایی، که در صورت داشتن هر دو ویژگی، می توانند نیاز عملکردی و بصری شهروندان را همزمان برآورده سازند. البته این امر، مستلزم در نظر گرفتن مقوله های متعددی در طراحی اجزای مبلمان شهری است که نه تنها رنگ، هماهنگی با محیط پیرامون، دوام، ایمنی، و اقتصادی بودن آنها مورد نظر است، بلکه باید از نظر عملکردی، جانمایی مناسبی در سطح شهر داشته باشند تا بتوانند پاسخگوی نیاز شهروندان باشند.

از خصوصیات مهم اجزای مبلمان شهری وابسته بودن آنها به فرهنگ است. اینکه هر کدام از مبلمان شهری را در کجا قرار بدهیم و این چیدمان چقدر با استانداردهای تکنیکی که در فضای عمومی بکار می بریم، مطابقت دارد خود نگرشی که باید مورد تأمل قرار گیرد. در طراحی شهری، چگونه مبله کردن فضاهای شهری از اهمیت ویژه ای برخوردار است؛ برای مثال، چطور خیابان ها را از روشنایی مطلوب برخوردار کنیم و آیا نشانه های شهری و تابلوهای راهنما خوانا هستند و یا در مورد ایستگاه های اتوبوس، که یکی از مهمترین اجزای مبلمان شهری محسوب می شود و نقش مهمی در فرهنگ شهرنشینی دارد، باید طوری طراحی شوند که جذابیت آنها، شهروند را به استفاده از آن راغب کند و میدان دید مناسبی را داشته باشد بدین معنا که برای شهروندان حتی با کمی مسافت قابل شناسایی باشند، البته شایان ذکر است، ایستگاه های اتوبوس بهترین مکان برای تبلیغات مورد نیاز شهروندان می باشد، که این تبلیغات باید قابل فهم بوده و محدود به ضرورت ها شوند. در کل، اجزای مبلمان شهری باید طوری در فضا مکانیابی شوند که فضاهای شهری به عنوان فضای تنفسی و تعامل حوادث اجتماعی برای شهروندان باشد. «فضاهای باز شامل جزئیات و اجزاء گوناگون ساخته دست بشر است، مانند مکان های نشستن، علائم و تابلوهای راهنما، مبلمان، چراغ های روشنایی، سطل های زباله و غیره... در طراحی بافت کف، پله ها و نیمکت ها که می بایست به خوبی دیده شوند، لازم است بیشتر دقت شود. طراح علاوه بر اینکه فرم و شکل آن ها را طرح می کند، می بایست از میزان کارکرد آن ها نیز اطلاع داشته باشد این مسئله در مورد علائم و نشانه های خبری که در قالب تابلوهایی در معرض دید عموم قرار می گیرند نیز صادق است. به طوری که این علائم، باید کاملاً قابل رؤیت و متضاد با دیگر عوامل محیط و در عین حال با کل طرح هماهنگ باشند. طراحی و اجرای مکان های مناسب برای نشستن در فضاهای باز مسکونی سبب ایجاد

جذابیت و استقرار فعالیت های مختلف در این فضا ها می شود. این فعالیت ها برای کیفیت فضاهای باز در یک شهر یا ناحیه مسکونی آنقدر حیاتی هستند که قابلیت دسترسی به امکانات مناسب نشستن یا نبود این امکانات را باید به عنوان یکی از مهم ترین عوامل لازم برای ارزیابی کیفیت فضاهای عمومی مورد توجه قرار داد.» (کلانتری و انصافیان، ۱۳۹۰)

عناصر مبلمان شهری

تقسیم بندی عناصر مبلمان شهری به صورت های مختلفی عنوان شده ولی در کل میتوان آنرا در چهارگروه اصلی معرفی نمود:

الف- مبلمان خیابانی

ب- مبلمان پارکی

ج- مبلمان ترافیکی

د- سازه های اطلاع رسانی و تبلیغاتی

امروزه تجربه و کاربرد عناصر شهری نشان داده که استفاده از تجهیزات و مبلمان مناسب تا چد میتواند اثر مثبتی بر روی شهروندان و استفاده کنندگان از محیط های شهری داشته باشد. به طور مثال طراحی نشیمن مناسب به مردم این امکان را می دهد که در فرصت های لازم از نشستن و دیدن فضای شهری لذت برده و حتی ارتباط اجتماعی و کلامی با یکدیگر برقرار نمایند. پژوهش های شهری و زیست محیطی نشان می دهد که استفاده کنندگان و عموم مردم خواستار چند منظوره بودن تجهیزات شهری و زیباسازی هرچه بیشتر آن هستند به طوری که بصورت یک سمبل یا نماد و حجم شهری در آمده و متناسب با طراحی زیبای اتومبیل ها و محصولات مدرن به توقعات زیبایی شناسانه مردم و نیازهای دنیای امروز نیز جواب دهد. به همین دلیل در سراسر جهان مطالعات و مسابقات بسیاری در زمینه طراحی بهینه مبلمان شهری صورت می گیرد.

نقش مبلمان شهری در شکل دهی به فضاهای عمومی و زندگی شهری

شهرها پدیده ای جدایی ناپذیر از زندگی انسان بوده که هرچندگاهی به آن بی توجهی و حتی ستم شده است. فضاهای عمومی یک شهر، محل تجلی زندگی جمعی شهروندان هستند، مکان هایی که مردم برای انجام فعالیت های روزمره شان به آنها مراجعه می کنند. چنانچه فضاها دارای کیفیت مطلوب نیز باشد، مردم برای انجام فعالیت های تفریحی، استفاده از هوای مطبوع، بودن در میان بقیه شهروندان و برقراری تعاملات اجتماعی نیز مدت زمان های بیشتری را در مکان های عمومی می گذرانند. سرزندگی شهروندان یکی از کیفیت های فضاهای عمومی است که به ویژگی های اجتماعی و فرهنگی و کالبدی وابسته است. مبلمان موجود در فضاها از عناصر کالبدی در فضا است که این تجهیزات مورد استفاده در خیابانهای شهری یا اصطلاحاً مبلمان شهری، از اجزای ضروری و جدایی ناپذیر جوامع به شمار می روند و در سالیان اخیر تعداد تنوع آنها افزایش چشمگیری داشته است و با کیفیت، مکانیابی و آرایش خود، پیامهای اجتماعی مخابره می کنند (میرزایی، ۱۴۰۰). تحقیقات نوین مرتبط با توسعه شهری در قلمروی شهرسازی و گرافیک محیطی، نشان از آن دارند که یکی از مهمترین پارامترهای تاثیرگذار در سیمای شهری، مبلمان چیده شده در آن است. مبلمان شهری به مجموعه عناصری گفته می شود که در شهر و خیابان و در کل فضای باز نصب شده اند و استفاده عمومی دارند. این عناصر علاوه بر کارکردی که دارند، زیبایی، نظم، خوانایی و هماهنگی سیستم شهری را نیز فراهم می نمایند. امروزه نقش مبلمان شهری در خدمت رسانی به شهروندان هر شهر بر کسی پوشیده نیست. از طرفی زیبا سازی یکی از عوامل مهم مبلمان شهری است که با طراحی مناسب و به کارگیری متناسب

با محیط از بخش هایی از شهر که به آن فضاهای شهری می گوئیم (فضاهائی همچون پارک ها، میادین، پیاده روها، مراکز تجاری و...) تأثیر زیادی بر کیفیت زندگی شهر بر جای می گذارد. بنابراین بهسازی و ساماندهی مبلمان شهری یکی از رهیافت های سازنده برای بهبود کیفیت محیط شهری، زیبایی شهری و برآوردن نیازهای مختلف شهروندان می باشد. (سالوند، ۱۳۹۵) در واقع مبلمان شهری به عنوان اجزای کلیدی در طراحی فضاهای عمومی، نقش بسیار مهمی در شکل دهی به زندگی شهری و ارتقاء کیفیت آن ایفا می کند. این عناصر نه تنها به زیبایی و جذابیت فضاهای عمومی کمک می کنند، بلکه تأثیرات عمیقی بر رفتار و تعاملات اجتماعی شهروندان دارند. در ادامه به بررسی نقش های مختلف مبلمان شهری در شکل دهی به فضاهای عمومی و زندگی شهری می پردازیم:

۱. **ایجاد فضاهای اجتماعی:** مبلمان شهری مانند نیمکت ها، میزهای پیک نیک و فضاهای نشیمن، مکان هایی را برای استراحت و تعاملات اجتماعی فراهم می کنند. این فضاها به شهروندان این امکان را می دهند که با یکدیگر ملاقات کنند، گفتگو کنند و از زمان خود در فضای عمومی لذت ببرند.

۲. **افزایش دسترسی و راحتی:** مبلمان شهری مناسب، مانند چراغ های خیابانی، تابلوهای راهنما و مسیرهای پیاده روی، به افزایش دسترسی و راحتی در فضاهای عمومی کمک می کند. این عناصر باعث می شوند که شهروندان احساس امنیت و راحتی بیشتری داشته باشند و به راحتی بتوانند از فضاهای عمومی استفاده کنند.

۳. **تقویت هویت محلی:** طراحی مبلمان شهری می تواند به تقویت هویت محلی و فرهنگی شهرها کمک کند. استفاده از عناصر طراحی خاص و متناسب با فرهنگ و تاریخ هر منطقه، می تواند به ایجاد حس تعلق و هویت در میان ساکنان کمک کند.

۴. **بهبود کیفیت زندگی:** مبلمان شهری می تواند به بهبود کیفیت زندگی شهری کمک کند. فضاهای سبز، آب نماها و آثار هنری در فضاهای عمومی، نه تنها زیبایی فضا را افزایش می دهند، بلکه به کاهش استرس و افزایش آرامش در زندگی شهری کمک می کنند.

۵. **تشویق به فعالیت های بدنی:** وجود فضاهای مناسب برای پیاده روی، دوچرخه سواری و ورزش در فضاهای عمومی، می تواند به تشویق شهروندان به فعالیت های بدنی و سبک زندگی سالم کمک کند. مبلمان شهری می تواند به ایجاد مسیرهای پیاده روی و دوچرخه سواری امن و جذاب کمک کند.

۶. **تأثیر بر رفتار اجتماعی:** طراحی مبلمان شهری می تواند تأثیر زیادی بر رفتار اجتماعی شهروندان داشته باشد. فضاهای طراحی شده به گونه ای که تعاملات اجتماعی را تسهیل کنند، می توانند به افزایش حس جامعه و همکاری میان ساکنان کمک کنند. در واقع، مبلمان شهری به عنوان عناصر کلیدی در طراحی فضاهای عمومی، نقش بسیار مهمی در شکل دهی به زندگی شهری و ارتقاء کیفیت آن ایفا می کند. با توجه به تأثیرات مثبت این عناصر، توجه به طراحی و انتخاب مبلمان شهری مناسب باید در برنامه ریزی شهری و طراحی فضاهای عمومی مورد توجه قرار گیرد.

منابع و مآخذ

۱. افشارنادری، کامران (۱۳۷۵) مشترکات شهرسازی جهان اسلام. آبادی، ۶(۲۲)، ۴۶-۵۳.
۲. رحمانی، جواد (۱۳۸۰) اثاثه شهری، پیام سبز، شماره ۶.
۳. زنگی آبادی، علی و تبریزی، نازنین (۱۳۸۳) طراحی و برنامه‌ریزی مبلمان شهری، انتشارات نشریه توس مشهد.
۴. سالوند، شیدا؛ اردلانی، حسین (۱۳۹۵) نقش مبلمان شهری در زیبایی و سیمای شهر، دومین کنفرانس سالانه پژوهش‌های معماری، شهرسازی و مدیریت شهری، تهران.
۵. شماعی، علی، پوراحمد، احمد (۱۳۸۴) بهسازی و نوسازی شهری از دیدگاه علم جغرافیا، دانشگاه تهران.
۶. کلانتری، حسین؛ انصافیان، پیام (۱۳۹۰) مبلمان شهری: نگرشی نو بر تجهیز فضاهای شهری توسط مبلمان شهری، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور، راه دان.
۷. لطفعلی زاده، مهدی؛ لطفعلی زاده، دانیال (۱۴۰۲) آشنایی با مبلمان شهری، انتشارات فراگیر الوند.
۸. مرتضائی، رضا (۱۳۸۶) رهیافت هائی در طراحی مبلمان شهری، دفتر برنامه ریزی عمرانی وزارت کشور.
۹. موره، زان پیر (۱۳۷۳) فضاهای شهری، طراحی، اجرا، مدیریت. ترجمه حسین رضایی، اداره کل روابط عمومی و بین‌المللی شهرداری تهران، تهران.
۱۰. میرزایی منش، منصور (۱۴۰۰) بررسی نقش و عملکرد مبلمان شهری بر سرزندگی شهروندان، هشتمین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری، تهران.